

Scenariusz opracowany w ramach projektu „Mózg rządzi! Kształcenie umiejętności uczenia się jako jednej z umiejętności kluczowych warunkujących powodzenie w przyszłym życiu społecznym i zawodowym” współfinansowanego ze środków mechanizmu finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz budżetu państw

Projekt „Mózg rządzi!” korzysta z dofinansowania o wartości 75 000 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest opracowanie programu systemowego wprowadzenia metod i strategii efektywnego uczenia się dzieci w szkole podstawowej poprzez poprawę jakości i dopasowanie oferty edukacyjnej szkoły, a także rozwój kadry nauczycieli szkoły w obszarze doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie: metod i technik efektywnego uczenia się dzieci.

Jolanta Dzięcioł

Przedmiot: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

Temat lekcji: Drzewo - zielony przyjaciel człowieka. Zajęcia zainspirowane Międzynarodowym Dniem Drzewa

Czas trwania: 90 min

Etap edukacyjny: I etap edukacyjny, uczniowie z klas 1-3.

Terapeutyczne cele zajęć:

Uczeń:

1. Zwiększa umiejętności w zakresie percepcji wzrokowej.
2. Rozwija wyobraźnię i kreatywność.
3. Doskonali motorykę dużą i małą.
4. Doskonali koordynację wzrokowo-ruchową.
6. Tworzy pozytywny wizerunek własnej osoby.
7. Wymienia swoje mocne strony.
8. Rozumie i szanuje różnorodność wśród ludzi.

Edukacyjne cele zajęć:

Uczeń:

1. Wymienia nazwy drzew rosnących w lesie.
2. Wymienia nazwy zwierząt mieszkających w lesie.

Metody i techniki nauczania: aktywizujące (w sensie poznawczym, emocjonalnym, społecznym), techniki dramy, ćwiczenia plastyczne, ćwiczenia pisemne, metody podające – odczytywanie tekstu.

Środki dydaktyczne: karta pracy, przybory plastyczne (farby, klej, nożyczki), tablica multimedialna, program do zajęć na płycie CD, zdjęcia lasu, drzew, strój nauczyciela i elementy dekoracyjne sali.

Załączniki: karta pracy – rebusy i krzyżówki, hasła do zabawy w kalambury, tekst bajki terapeutycznej, tekst do ćwiczenia 3.

Przebieg zajęć:

Zagadnienie/ faza zajęć	Środki dydaktyczne	Zastosowane metody i strategie uczenia się	Sposób realizacji zagadnienia
Powitanie uczniów, podanie tematyki zajęć	<ul style="list-style-type: none"> - drzewa do dekoracji sali, - korona i peleryna – strój nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> - strategia wzbudzania ciekawości poznawczej, zaskoczenia 	<p>Uczniowie wchodzi do sali udekorowanej drzewami. Nauczyciel wita uczniów w stroju drzewa (korona z liści na głowie, zielona peleryna z listkami). Strój i dekoracja służą przede wszystkim wzbudzeniu ciekawości poznawczej dzieci. Nauczyciel informuje uczniów, że zajęcia będą nawiązywały do Międzynarodowego Dnia Drzewa. Drzewo jako motyw przewodni zajęć zostanie wykorzystane do ćwiczeń i zadań o różnych celach edukacyjnych i terapeutycznych. Nauczyciel pozostaje w swoim stroju do końca zajęć.</p>

<p>Wesoła rundka z magicznym drzewkiem.</p>	<p>- figurka magicznego drzewka dobrych wspomnień</p>	<p>- aktywizująca i autorefleksyjna – słowne dokończenie zdania</p>	<p>Nauczyciel prosi uczniów, by trzymając w ręku figurkę drzewka, dokończyli zdanie: <i>Najlepsza rzecz/ sytuacja, która przytrafiła mi się tego dnia, to....</i></p> <p>Rundkę rozpoczyna nauczyciel, który podaje drzewko następnemu uczestnikowi. Nauczyciel może także oddziaływać na wyobraźnię uczniów i urozmaicić ćwiczenie wstępem: <i>Drogie Dzieci, trzymam w ręku magiczne drzewko dobrych wspomnień. Każdy, kto weźmie je do ręki, bez trudu przypomni sobie najmiłsze wydarzenie dzisiejszego dnia. Aby każdy z nas mógł poczuć się na dzisiejszych zajęciach wyjątkowo, drzewko będzie wędrowało z rąk do rąk.</i></p> <p>Po skończonym ćwiczeniu drzewko zostaje umieszczone w widocznym miejscu i towarzyszy uczestnikom do końca zajęć.</p> <p>Cele ćwiczenia dotyczą przede wszystkim wzbudzenia przyjemnej atmosfery na zajęciach, wywołania pozytywnego nastroju u dzieci oraz wzmacniania ich samooceny.</p>
---	---	---	--

<p>Jestem drzewem - ćwiczenie ruchowe</p>		<p>- strategia inscenizacja, metoda dramy</p>	<p>Ćwiczenie oparte jest na metodzie dramy. Uczniowie stają na środku sali, w bezpiecznej odległości od mebli i siebie nawzajem, wyobrażają sobie, że są drzewami. Nauczyciel odczytuje tekst, wydając jednocześnie poszczególne polecenia, uczniowie wykonują ruchy i ćwiczenia zgodne z tekstem czytany przez nauczyciela. Zabawa ruchowa uczy otwartości i relaksuje uczniów.</p>
<p>Krzyżówka i rebusy</p>	<p>- karta pracy zawierająca krzyżówkę i rebusy</p>	<p>- rebusy, - krzyżówka, - ćwiczenia pisemne</p>	<p>Uczniowie wracają na swoje miejsca w ławkach. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy. Znajdują się na niej dwa zadania: krzyżówka oraz rebusy. Wszystkie hasła i zadania z ćwiczenia nawiązują do tematyki drzew. Nauczyciel dba o to, by każdy z uczniów zabrał głos. Rebusy i łamigłówki rozwijają zdolności dzieci w zakresie koncentracji i percepcji wzrokowej.</p>

<p>Leśne kalambury</p>	<p>- zestaw haseł z nazwami zwierząt</p>	<p>- nauka poprzez zabawę i dramę, - strategia aktywizująca, ruchowa</p>	<p>Nauczyciel upewnia się, czy wszyscy uczestnicy znają zabawę w kalambury. Jeśli nie, wyjaśnia jej istotę związaną z pozawerbalną prezentacją poszczególnych haseł. Uczniowie losują przygotowane przez nauczyciela hasła. Są to nazwy zwierząt, dla których drzewo (las) może być domem lub schronieniem. Każdy uczestnik losuje jedną nazwę zwierzęcia, a pozostałe osoby odgadują prezentowane za pomocą mowy ciała hasło. Ćwiczenie pobudza uczniów do kreatywności, ruch stymuluje pracę mózgu. Prezentowanie haseł wobec pozostałych uczniów przełamuje nieśmiałość i dodaje pewności siebie także w innych sytuacjach szkolnych.</p>
<p>Drzewka na ekranie</p>	<p>- dotykowa tablica interaktywna, - aplikacja z zadaniem przyporządkowania haseł do obrazków</p>	<p>- strategia ćwiczeń z zastosowaniem technologii multimedialnych</p>	<p>Uczniowie, korzystając z dotykowej tablicy interaktywnej rozwiązują ćwiczenie związane z przyporządkowaniem nazwy drzewa do jego ilustracji. Wykorzystanie najnowszych technik multimedialnych motywuje uczniów do pracy i angażuje ich uwagę.</p>
<p>Praca plastyczna pt. <i>Jesienny las z szyszek</i></p>	<p>- szyszki, okrągłe drewniane deseczki, gorący klej, farby, pędzle, plastelina, kredki</p>	<p>- ćwiczenie plastyczne</p>	<p>Uczniowie wiedzą, że skupisko drzew to las. Nauczyciel proponuje im pracę plastyczną w parach pt. <i>Jesienny las</i>. Korzystając</p>

			<p>z materiałów przygotowanych przez nauczyciela – szyszek, deseczek, przyborów plastycznych – dzieci wykonują swoje prace. Prace plastyczne posiadają nieoceniony walor terapeutyczny dla dzieci z deficytem m.in. uwagi i koncentracji. Poza tym rozwijają sprawność dziecka w zakresie motoryki małej, a także stanowią okazję do ciekawych rozmów oraz integracji. Walor społeczny potęguje praca wspólna – w parach. Modelowy wzór pracy plastycznej znajduje się w załączniku nr 1.</p>
<p>Drzewkowa bajeczka</p>	<p>- zdjęcie różnych drzew rosnących obok siebie, np. w lesie, - ścieżka dźwiękowa z łagodną, sprzyjającą skupieniu muzyką, - tekst bajki terapeutycznej</p>	<p>- strategia rozumienia ze słuchu, - metoda podająca, odwołująca się do sfery emocjonalnej uczniów</p>	<p>Zajęcia o tematyce przyrodniczej mogą stanowić okazję do przekazania treści o charakterze terapeutycznym związanym z oswojeniem inności i różnorodności. Wychowanie uczniów ku akceptacji i empatii powinno towarzyszyć pracy nauczyciela każdego dnia. Budowanie analogii pomiędzy światem natury a światem ludzi świetnie pobudza wyobraźnię dzieci. Zwłaszcza dzieci młodsze chętnie utożsamiają się z elementami świata przyrody. Dlatego ostatni etap zajęć – drzewkowa bajeczka – pozwoli przepracować uczniom problem</p>

			<p>inności i odnajdywania swojego miejsca w świecie. Nauczyciel odczytuje uczniom bajeczkę (tekst zał. nr 4), a następnie zadaje uczniom pytania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak atmosfera panowała w lesie przed pojawieniem się przewrotnego duszka? 2. Czy drzewa się przyjaźniły? Czy ich przyjaźń wynikała z tego, że były do siebie bardzo podobne, czy z tego, że były inne i każdy miał inny talent? 3. Jakie były konsekwencje działań przewrotnego duszka? 4. Kto pomógł drzewom odzyskać ich dawną radość? Jak to uczynił? 5. Czy warto porównywać się z innymi? 6. Czy inność oznacza „lepszość” lub „gorszość”? 7. Zastanówcie się, jakie wy posiadacie talenty i co dobrego dzięki nim możecie wnieść do otoczenia.
--	--	--	---

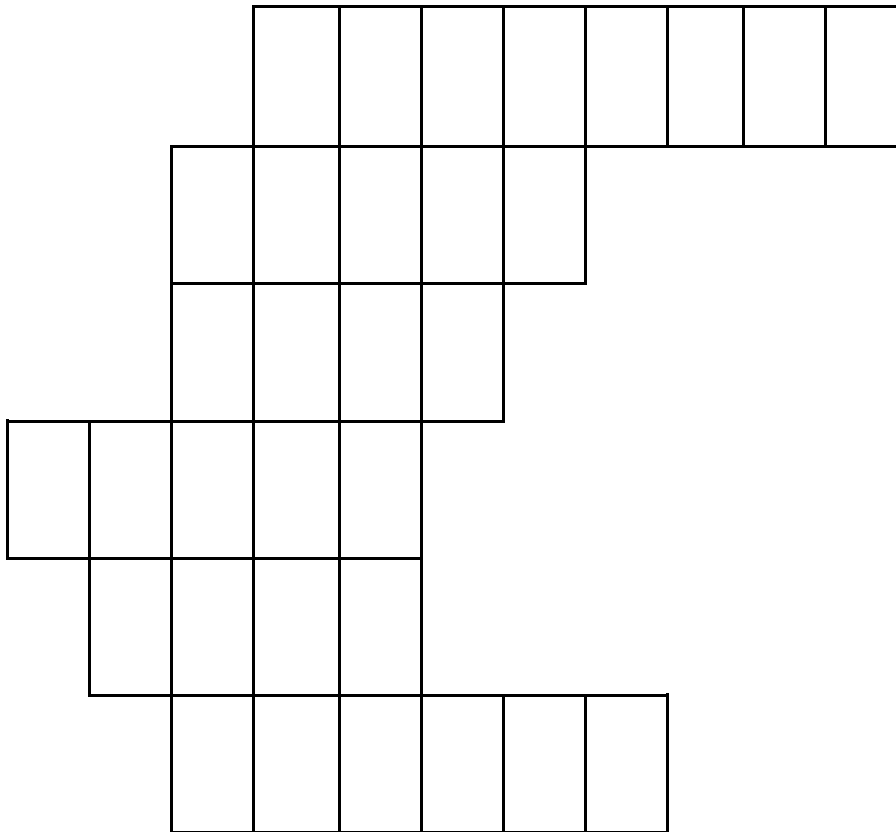
Podsumowanie, ewaluacja, pożegnanie uczestników			Nauczyciel dziękuje dzieciom za wspólne zajęcia. Docenia ich zaangażowanie i aktywność. Każdy z uczniów udziela odpowiedzi na pytanie nauczyciela, co najbardziej podobało mu się w trakcie zajęć.
--	--	--	--

Załącznik nr 1 - Ilustracje pracy plastycznej

Praca plastyczna *Jesienny las*

Załącznik nr 2 - Karta pracy – krzyżówka i rebusy

Zad. 1 - Rozwiąż krzyżówkę.

1. Uchodzi za leśnego lekarza drzew.
2. Może być jadalny lub niejadalny.
3. Ma bardzo ostre kły i jest groźnym zwierzęciem leśnym.
4. Cechuje go piękne poroże.
5. Symbol mądrości, ptak nocny.
6. Leśna łąka.

Zad. 2 - Rozwiąż rebusy

Zał. nr 3 - Hasła do zabawy w kalambury

dzięcioł	sowa	dzik	jeż
wiewiórka	jeleń	wilk	lis

Załącznik nr 4 - Drzewkowa bajeczka

W leśnej krainie mieszka wiele drzew: dęby, buki, sosny, graby, lipy, brzozy, jodły, kasztanowce, topole i klony. Wszystkie z nich zawsze bardzo cieszyły się ze swojej różnorodności i każde uważało się za jednakowo ważne. Dęby zachwycaly potężnym wyglądem i spokojem. Sosny prezentowały z wdziękiem smukłość i gibkość. Lipy czarowały latem słodkim zapachem. Brzozy z kolei były dumne ze swojej wyjątkowej, białej kory. Klony jesienią najpiękniej barwiły przepiękne, szerokie liście. Kasztanowce wiosną obsypywały się kwiatami, a we wrześniu zrzucały brunatne owoce – przysmak wiewiórek. Las lśnił dzięki bogatej różnorodności swoich najważniejszych mieszkańców – drzew. Każde drzewo, chociaż inne i niepodobne do swoich kuzynów, czuło się docenione i wiedziało, że ma do spełnienia wyjątkową misję bycia niepowtarzalnym. Drzewa żyły ze sobą w harmonii i przyjaźni. Pewnego dnia w lesie zjawił się przewrotny duszek złych podszeptów, który wprowadził do leśnej społeczności atmosferę niezdrowej rywalizacji, porównywania się i narzekania. Dąb czuł się niezadowolony z powodu braku białej kory, zamiast potężnych gałęzi zapragnął lekkich smukłych gałązek. Jego smutek wysuszył potężne konary, na których nie rozwijały się liście i żółędzie. Wiewiórki mieszkające w jego koronie uciekły przestraszone – Gdzie my teraz zamieszkamy? – Płakały i poszukiwały nowego mieszkania. Lipie przestało się podobać, że swoje wdzięki okazuje jedynie latem, zniechęcona utraciła miododajną woń i pszczoły przestały ją odwiedzać. Pozostałe drzewa także zaprzestały wypełniania swoich zadań. Las posmutniał i poszarzał. Każde drzewo marzyło, by być kim innym. Po jakimś czasie z lasu wyprowadziły się także zwierzęta. Na szczęście w ostatnim momencie do lasu zawitali orszak pogodnych krasnali, które znały język drzew. Od razu zorientowały się, że w lesie pojawił się przewrotny duszek złych podszeptów. Król pogodnych krasnali przemówił do drzew: Drogie Drzewa! Każde z Was jest wspaniałe w swojej wyjątkowości! Inność, która Was kształtuje jest ważna i potrzebna przyrodzie. Każde

z Was ma inne talenty i inne zadanie do wypełnienia. W krainie lasu potrzeba właśnie Waszej niepowtarzalności. Drzewa ocknęły się, rozchmurzyły się i każde z nich na nowo zaczęło wypełniać swoją rolę. Orszak pogodnych krasnali w nagrodę zamieszkał pod królem drzew – dębem. Wszystkie zwierzątka na nowo wróciły do lasu.

Zał. nr 5 - Przykładowy tekst do zadania 3

Gdy świeci słońce i niebo jest bezchmurne, drzewa łagodnie szumią (*dzieci powoli i spokojnie poruszają rozpostartymi ramionami*).

Gdy więcej chmur zgromadzi się na niebie, drzewa zaczynają mocniej się poruszać (*dzieci wymachują szybciej*).

Gdy nadejdzie burza, drzewa mocno się kołyszą (*dzieci wymachują najmocniej*).

Gdy jest wiosna, drzewa wypuszczają listki i pączki (*dzieci wykonują ruchy otwierające dłońmi*).

Gdy nadchodzi jesień, drzewa zrzucają z siebie listki (*dzieci wykonują ruchu rzucania*).

Gdy jest zima, drzewa śpią (*dzieci stoją nieruchomo*).

Bibliografia:

1. K. Nordegnen, *Mózg rządzi. Twój niezastąpiony narząd*, przeł. M. Skoczko-Nakielska, Warszawa 2018.
2. D. Weston, M. Weston, *Co dzień mądrzejsze, 365 gier i zabaw kształtujących charakter, wrażliwość, inteligencję emocjonalną dziecka*, przeł. Z. Czarniecka-Rodzik, Warszawa 2010.
3. T. Rudowski, *Edukacja i terapia przez sztukę*, Warszawa 2013.